

Lähetäjä: [Elina Sojonen](#)
Vastaanottaja: [Polo Tiina \(OKM\)](#); vile.heinonen@minedu.fi; [Ikkela Saara \(OKM\)](#); [Nieminen Minna \(TEM\)](#); [Hjelt Jan \(TEM\)](#)
Aihe: Kommentteja ja kysymyksiä selvityksestä jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmästä
Päivämäärä: perjantai 21. elokuuta 2020 14.26.03

Hei,

Kiitos kommentointimahdollisuudesta, alla selvityksen täällä Akavassa herättämiä kommentteja ja kysymyksiä jatkovalmistelussa huomioitavaksi. Osa on yksityiskohtaisia, osa yleisempiä.

Olisi mukavaa saada kiittaus tämän viestin perille menosta, sillä minulla on ollut viime aikoina ongelmia OKM:stä tulevien viestien vastaanottamisessa. Toivon siis, että lähetyspuoli pelaa paremmin!

-Elina Sojonen

Kommentteja ja kysymyksiä selvityksestä jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmästä

Jatkuvan oppimisen palveluiden kehittäminen kaikille läpi työuran on kannatettavaa ja se edellyttää rakenteiden tarkastelua. On tärkeää, että myös korkeakoulutetuille on osaamisen kehittämisen ja uraohjaukseen palveluita sekä mahdollisuuksia osallistua koulutukseen. Jatkuvan oppimisen edistäminen edellyttää tarjonnan lisäksi osallistumismahdollisuuksien ja opetustarjonnan saavutettavuuden kehittämistä.

Korkeakoulutettujen urapolku ja koulutustarpeet eivät lopu yhteen tutkintoon

Selvityksessä on liiaksi painottunut ajattelu, että koulutus käydään yhtenäisenä ”putkena” (tarkasteluväli on ollut 29 vuodesta 35 vuoteen). Jatkuvan oppimisen todellisuus on kuitenkin erilaista. Osaamisen päivittämisen ja laajentamisen tarve työuran aikana on korkeakoulutetuilla korostunut.

Korkeasti koulutetut kehittävät osaamistaan, sillä osaaminen on korkeakoulutetulle tärkein työkalu. Raportissa pidetään ongelmallisena sitä, että koulutus kasaantuu niille, joilla on jo ennestään tutkinto. Työelämän tarpeiden vuoksi varsinkin korkeakoulutettujen erikoistuminen ja sitä kautta lisä- ja täydennyskoulutuksen hankkiminen on kuitenkin välttämätöntä.

Osaajille ei pidä tulla tunnetta siitä, että ihmisiä syyllistetään kouluttautumisesta. Sen sijaan tulisi laajasti hakea keinoja mahdollistaa osaamisen kehittäminen nykyistä useammalle.

Panostetaan saavutettaviin digitaalisiin palveluihin

Digipalvelut ovat tärkeä osa jatkuvan oppimisen järjestelmää ja niiden kehittämiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Yhä useampi etsii uutta uraa ja osaamista verkossa. Tavoitteena tulisi olla käyttäjälähtöinen, yhden ’digitaalisen luukun’ palvelu, joka kokoaisi tarjontaa. On mielekästä koota yhteen kansalaisten ja työpaikkojen jatkuvaa oppimista tukevien digipalveluiden hallinnointi ja kehittäminen: esimerkiksi Koski, Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelujärjestelmä, Opintopolku, Työmarkkinatori, Aurora AI. Tietojärjestelmien kehittämisen

resurssointiin on panostettava ja rahoituksessa on huomioitava pitkävaikutteiset kustannukset myös kehittämisen jälkeen.

Työssä oppiminen huomioitava

Uudistuksessa on huomioitava enemmän myös työpaikalla tapahtuvan oppiminen, koska että suuri osa oppimisesta tapahtuu työn äärellä. Jatkotyössä tulisi myös huomioida myös liittojen tekemä työ sekä valtakunnallisten että alueellisten työvoima- ja osaamistarpeiden suhteen. Liitoissa on runsaasti tietoa siitä, mitä kentällä tarvitaan ja kaivataan osaamisen ja koulutuksen suhteen. Tämä tieto on hyvä saada mukaan tarkentamaan tilannekuvaa osaamistarpeista.

Opintojen aikainen toimeentulo kaipaa ratkaisuja

Jatkuvan oppimisen kannalta ovat olennaisia myös opintojen aikaiset toimeentulon kysymykset, joihin tarvitaan ratkaisuja. Jos opintojen aikana tulot putoavat rajusti, se on käytännössä este osallistua esimerkiksi koulutukseen. Omaehtoinen opiskelu työttömyysturvalla ja aikuiskoulutustuki on säilytettävä mahdollisena jatkossakin.

Kysymyksiä

Ehdotetun palveluorganisaation perustaminen herätti runsaasti kysymyksiä. Päälimmäisenä on tarve kuulla perusteluja sille, miksi juuri uuden organisaation perustaminen koetaan tarpeelliseksi? Tehty selvitystyö näyttää selvityksen perusteella jokseenkin organisaatiolähtöisenä.

Uudistusten rahoitus herättää paljon kysymyksiä. Jotta uudistuksella olisi tavoitellut vaikutukset, tulisi tämän laajasti palvelevan ja palvelut yhteen kokoavan erillisviraston olla riittävästi resursoitu, ja resurssoinnissa huomioitava myös uuden sisäisen asiakkaan lisäämä työ emovirastona toimivalle Opetushallitukselle.

- Miksi valmistelua on tehty niin kiireellä? Miksi selvityksessä esitetään vain yksi vaihtoehto? Pitäisi pystyä tarkastelemaan myös muita toteuttamisvaihtoehtoja ja kuvata, miksi tämä vastaa parhaiten nykytilan ongelmiin ja kehittämisen tahtotilaan.
- Mitä aidosti uutta organisaation perustaminen tuottaa jatkuvan oppimisen kokonaisuuteen?
- Mistä kaikkialta OPH yhteyteen siirtyy tehtäviä?
- Onko palveluorganisaation mahdollista tehdä politiikkasuosituksia?
- Mikä on esitetyn keskuksen toimivalta suhteessa ohjaaviin ministeriöihin?
- Osallistuvatko STM tai VM toiminnan kehittämiseen? Ohjausta ja yhteensovittamista tarvitaan myös etuuksien ja verotuksen näkökulmasta.
- Miten uuden viraston perustaminen suhteutuu työllisyyden kuntakoikeiluun, johon irrotetaan ja siirretään runsaasti TE-keskusten työvoimaa.
- Onko tarkoitus käynnistää pysyvää toimintaa määräaikaikaisella rahoituksella?
- Onko OKM:n talousarvioesityksen +40M€ jatkuvan oppimisen momentille tarkoitus käyttää osin tai kokonaan tähän?
- Millaista laadun arviointia on suunniteltu niin palveluekosysteemin kuin sen käyttämien palveluntuottajien osalta?
- Voidaanko uudelle palveluorganisaatiolle luoda rooli erilaisten pilottien ja kokeilujen

koordinoijana niin, että sen kautta voidaan kokeilla myös uusia rahoituksen tapoja kuten osaamisseteliä tai ohjauksen tapoja kuten urakatsauksia työuran keskivaiheille?

Elina Sojonen

Johtava asiantuntija

Koulutuspolitiikka; jatkuva oppiminen ja ammattikorkeakoulupolitiikka

Akava ry

Rautatieäisenkatu 6, 00520 Helsinki

gsm 044 582 7466

elina.sojonen@akava.fi

www.akava.fi